

Biba Bertok, Casper Jez Gala, Fernija Setina Grcun, Marija Vouk, Metka Vrhunc, Milica Detoni, Nataša Štepar Šumi, Spelka Valentincič, Staša Blažič Gjurca

Ljerka Finžgar

Ljerka Finžgar

Zagreb, 1937–Ljubljana, 2021

Ljerka Finžgar je leta 1956 maturirala na klasični gimnaziji v Ljubljani in se nato vpisala na arhitekturni oddelek ljubljanske Tehniške fakultete. Študij je dokončala leta 1963 pri prof. Edu Mihevcu z diplomsko nalogo Restavracija na obali. Njena prva zaposlitev je bila pri Centru za napredek trgovine in embalaže (CTE) v Ljubljani, že leta 1964 pa se je po vztrajnem prigovarjanju direktorja Olega Vrtačnika zaposlila kot strokovna sodelavka v tovarni Meblo v Novi Gorici in se popolnoma posvetila industrijskemu oblikovanju pohištva po lastnih vzorih; istega leta je bil kot samostojni razvojni zavod ustanovljen Inštitut pohištvene industrije Meblo, Nova Gorica. Inštitut je bil z reorganizacijo podjetja leta 1972 ukinjen, v okviru tovarne pa je bil ustanovljen oblikovalski oddelek Meblo Design z namenom, da bi lahko zaposleni industrijski oblikovalci (mdr. tudi Bogomir Zorman in Vidojka Černe) še naprej delali skupaj in uspešno razvijali nove produkte. Finžgarjeva je bila do leta 1984 vodja oddelka, nato pa je bila do upokojitve leta 1992 samostojna strokovna sodelavka za dizajn v ljubljanski ekspozituri Mebla. Uveljavila se je na različnih področjih: najbolj inovativna so bila sistemska komponibilna pohištva, ki so pomenila korak stran od garniturne proizvodnje, najraje je načrtovala sedežno pohištvo, izkazala pa se je tudi pri snovanju vsakoletnih sejmskih predstavitev Mebla v Beogradu. Veliko je potovala v tujino: osebno se je dogovarjala s tujimi proizvajalci materialov, redno je obiskovala mednarodne pohištvene sejme ter kot članica Društva oblikovalcev Slovenije (DOS) oblikovalske kongrese. Za svoje delo je prejela številne nagrade in priznanja, mdr. Zlati ključ Beograjskega sejma (1967, 1969, 1970, 1976, 1988) in Zlati spoj na Salonu pohištva v Ljubljani (1969, 1971).

Ljerka Finžgar graduated from classical grammar school in Ljubljana in 1956 and then enrolled in the department of architecture at the Technical Faculty in the same city. She concluded her studies in 1963 under Professor Edo Mihevc with the diploma work Restaurant on the Coast. She was first employed at the Centre for the Advancement of Trade and Packaging in Ljubljana, but already in 1964, on persistent persuasion of director Oleg Vrtačnik, she got employed as an expert in the Meblo factory in Nova Gorica and fully dedicated herself to furniture industrial design, following her own ideals. In the same year the Meblo Institute of Furniture Industry was established in Nova Gorica as an independent development institute. When the company was reorganized in 1972, the Institute was abolished, but within the framework of the factory the Meblo Design department was established, with the purpose that the employed industrial designers (Bogomir Zorman and Vidojka Černe among others) could continue working together and successfully develop new products. Finžgar was head of the department until 1984, afterwards, until her retirement in 1992, she was independent expert on design in the Ljubljana branch of the Meblo company. She won recognition in various fields: the most innovative was modular furniture which meant a step away from set production. She favoured designing seating furniture and proved herself also in preparing presentations of the Meblo factory at Belgrade annual fairs. She extensively travelled abroad: she personally negotiated with foreign producers of materials and regularly visited international furniture fairs and, as a member of the Designers' Society of Slovenia, participated in congresses on design. She received numerous awards and accolades for her achievements, among others also the Golden Key (Zlati ključ) of Belgrade Fair (1967, 1969, 1970, 1976, 1988) and the Zlati spoj (Golden Junction) at the Furniture Salon in Ljubljana (1969, 1971).

Dela (izbor) / Works (selection)

- A-program sistemskega sestavljivega pohištva / A-programme of modular furniture system, Meblo, Nova Gorica, 1967
- Sistemsko pohištvo HO / HO system furniture, Meblo, Nova Gorica, 1969
- E-program sistemskega sestavljivega pohištva / E-programme of modular furniture system, Meblo, Nova Gorica, 1970
- Jedilna miza in stol Skandinavija / Dining table and chair Skandinavija, Meblo, Nova Gorica, 1976
- Sedežna garnitura Lahti / Seating set Lahti, Meblo, Nova Gorica, 1978
- Polfotelj Kemi / Semi-armchair Kemi, Meblo, Nova Gorica, 1979
- Fotelj Bergen / Armchair Bergen, Meblo, Nova Gorica, 1979
- Program sistemskega sestavljivega pohištva Formanova / Programme of modular furniture system Formanova, Meblo, Nova Gorica, 1979
- Načrtovanje in ureditev razstavnih prostorov tovarne Meblo na Beograjskem sejmu 1982, 1983 in 1984 / Plans and arrangement of exhibition rooms of the Meblo factory at Belgrade Fair 1982, 1983 and 1984
- Sestavljivo sistemsko pohištvo Forma 88 (soavtor dipl. ing. Angel Susič) / Modular furniture system Forma 88 (co-author dipl. ing. Angel Susič), Meblo, Nova Gorica, 1988

A-program sistemskega sestavljivega pohištva, 1967

Iz poznavanja slabih stanovanjskih razmer v državi je avtorica razvila A-program, s katerega pohištvenimi kosi so uporabniki opremljali različne stanovanjske prostore. Z ustrezno izbiro posameznih elementov, ki so jih lahko tudi naknadno dokupovali, so po lastnem okusu opremlili stanovanje in ga po potrebi spreminjali. Program je nastal na osnovi programa francoskih garderobnih omar, ki so jih v Meblu že izdelovali v različnih izvedbah. Na takratnem jugoslovanskem trgu je bil to prvi pohištveni program, ki so ga proizvajali in prodajali sistemske.

E-program sistemskega sestavljivega pohištva, 1970

Po sestavi se je E-program bistveno razlikoval od starejšega A-programa, saj je sodil v skupino elementnega sistemskega pohištva. Šlo je za odprt sistem, pri katerem osnovni elementi niso bili kosi pohištva (kot pri A-programu), ampak posamezni sestavni ploskovni elementi, kot so stranice, police, hrbtišča, fronte ipd., ki so dajali kupcu večje možnosti pri sestavi pohištva po lastnih željah in potrebah. Skupno je bilo osnovnih ploskovnih elementov sedemindvajset, osnovna izvedba je bila bela.

Sedežna garnitura Lahti, 1978

Sedežna garnitura Lahti, ki jo je izdelal TOZD Masivno pohištvo Trnovo, zaznamuje premik od proizvodnje izdelkov iz masivnega lesa k pohištvu iz upognejenega lamelnarane lesa. Mehko oblikovano leseno ogrodje osnovnega elementa dopolnjujejo blazine, prevlečene z naravnimi materiali (usnje ali platno). Z dodajanjem ročnih opiral, premičnega vzglavnika in podnožnika je bilo mogoče Lahti spremeniti tudi v počivalnik.

Program sistemskega sestavljivega pohištva Formanova in fotelj Bergen, Meblo, Nova Gorica, 1979

Pri programu Forman je bilo mogoče posamezne elemente postaviti ob steno, jih montirati na zid ali pa jih uporabiti obojestransko in z njim pregraditi prostor. Fotelj Bergen je imel kovinsko ogrodje, ki je bilo prevlečeno z usnjem. Kupcem so bile na voljo različne izpeljanke osnovnega oblaženega sedežnega modela, namenjen pa je bil zlasti opremljanju poslovnih prostorov.

Viri / Sources: Arhiv Muzeja za arhitekturo in oblikovanje (MAO), Zbirka industrijskega oblikovanja, Mapa Ljerka Finžgar in Mapa Meblo; Zasebni arhiv Ljerke Finžgar; Beno Vodopivec, *Zgodba o Meblu*, Nova Gorica 1998; Peter Breščak, *Portret tedna. Ljerka Finžgar, Delo*, 1971, str. 15; Vinko Rozman, »Človek je ali pa tudi ni ustvarjalec«, *Les. Revija za lesno gospodarstvo*, 41/5–6, 1989, str. 161–165; MEblo Nova Gorica. Pogovor z Ljerko Finžgar, dipl. ing. arh., samostojno strokovno sodelavko za design, *Nova proizvodnja*, 42/6, 1991, str. 319–320; Ljerka Finžgar, *Situacija ni tako črna*, *Les. Revija za lesno gospodarstvo*, 45/9, 1993, str. 243.